

Aalborg Kommune Arkitektur i AK - principper og leveregler v. 1

PRINCIPPER OG LEVEREGLER

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Arkitektur principper	3
1: Aalborg Kommunes systemer skaber lettilgængelig og sammenhængende service for borgerne og virksomhederne	3
2: Aalborg Kommunes IT understøtter en effektiv udførelse af kerneopgaverne og al relevant lovgivning	4
3: Sikkerhed og fortrolighed er indeholdt i Aalborg Kommunes it-systemer fra starten	4
4: Vi deler og genbruger data	5
5: Aalborg Kommunens systemer anvender vores fælles autoritative stamdata og brugeradministration i overensstemmelse med rammearkitekturen	5
6: Vi foretrækker systemer, der er lagdelt og opdelt i komponenter i overensstemmelse med rammearkitekturen	6
7: Vi benytter de integrationsmønstre, der er foretrukne i rammearkitekturen	6
8: Aalborg Kommune systemer er skalerbare og fleksible over for forandringer	6
9: Aalborg Kommunens systemer er driftstabile og robuste	7
10: Aalborg Kommunes systemer understøtter kommunens fælles teknologiske platforme	7
Leveregler	8
1: Følg eller forklar	8
2: Vi benytter principperne til arkitekturscreening og -vurdering	8
3: Vi bidrager til og understøtte rammearkitekturen og det fælles arkitekturarbejde	9
4: Vi kommunikerer og fortæller om IT-arkitektur	9
5: Vi opbygger og vedligeholder vores arkitekturkompetencer	10
6: Arkitekturarbejdet skal integreres med vi i øvrigt gør	10
7: Vi benytter vores fælles kontrakt og kontraktparadigmer	10
8: Vi registrerer og dokumenterer systemer, data og systemadministrative processer	10
9: Vi prioriterer opgaverne i arkitekturarbejdet	10
10: Vi reviderer løbende principper, leveregler og styringsorganisationen	11
Øvrige arkitekturstrategier	12
SAPA som personoverblik / ESDH strategi	12
Udfasning af kopiregistre	12
Sektorstrategier	12

Indledning

I det følgende er vores arkitekturprincipper og leveregler beskrevet operationelt. Formålet er at IT-ledere, systemejere, IT-konsulenter og IT-arkitekter rent faktisk kan omsætte dem til konkrete værktøjer, beslutninger og anbefalinger.

Denne uddybende beskrivelse skal læses i tæt sammenhæng med

- "IT-arkitektur: Baggrund og målsætninger" hvor baggrund og formål med vort arkitekturarbejde er beskrevet
- "IT-arkitektur: Organisering og opgaver" som beskriver hvordan arbejdet med IT-arkitektur er organiseret og hvilke opgaver, der skal udføres. (ikke skrevet / besluttet endnu)

Arkitektur principper

Arkitekturprincipperne beskriver de kvaliteter og egenskaber, som vores IT-systemer skal have.

Arkitektur principperne skal vejlede og styre anskaffelse og udvikling af kommunens IT-systemer. Formålet er at sikre konsistente og sammenhængende beslutninger på tværs af forvaltningerne om anskaffelse og videreudvikling. Derved vil vi løbende og over en årrække udvikle kommunens samlede systemportefølje i en retning, så den i stigende grad understøtter digitaliserings- og IT-strategien.

Principperne skal også sikre at det bliver lettest muligt at skifte system og skifte leverandør.

Principperne skal benyttes ved alle anskaffelser og væsentlige ændringer af IT-systemer.

Principperne gælder ikke for systemer, der er i drift. Men hvis det skønnes nødvendigt og relevant kan principperne naturligvis anvendes på idriftsatte systemer; f. eks. for at vurdere centrale systemers modenhed eller for at danne sig et samlet overblik over et områdes arkitekturlandskab eller hvis der på et systemområde er tekniske eller driftsmæssige problemer.

Principperne er indarbejdet i vores værktøjer f. eks. til. arkitekturscreening

I Aalborg Kommune har vi følgende arkitektur principper:

- 1) Aalborg Kommunes systemer skaber lettilgængelig og sammenhængende service for borgerne og virksomhederne
- 2) Aalborg Kommunes systemer understøtter en effektiv udførelse af kerneopgaverne og opfylder al relevant lovgivning
- 3) Sikkerhed og fortrolighed er indeholdt i Aalborg Kommunes it-systemer fra starten
- 4) Vi deler og genbruger data
- 5) Aalborg Kommunens systemer anvender vores fælles autoritative stamdata og vores fælles brugeradministration i overensstemmelse med rammearkitekturen
- 6) Vi foretrækker systemer, der er lagdelt og opdelt i komponenter i overensstemmelse med rammearkitekturen
- 7) Vi genbruger funktionalitet og benytter de integrationsmønstre, der er foretrukne i rammearkitekturen
- 8) Aalborg Kommune systemer er skalerbare og fleksible over for forandringer
- 9) Aalborg Kommunens systemer er drifts stabile og robuste
- 10) Aalborg Kommunes systemer understøtter kommunens fælles teknologiske platforme og teknologier

1: Aalborg Kommunes systemer skaber lettilgængelig og sammenhængende service for borgerne og virksomhederne

Et af de helt centrale mål for Aalborg Kommunes digitaliseringsstrategi er at vores service – også den digitale service – skal tage udgangspunkt i borgernes og virksomhedernes situation; samt at vores service skal være lettilgængelig og sammenhængende - på tværs af systemer, fagområder og kanaler. Den digitale service skal naturligvis være brugervenlig og sikker samt spille sammen med vores andre servicekanaler. Den digitale service vil dermed kunne udfordre den eksisterende organisering og faglighed.

Det betyder i praksis

- Alle anskaffelser skal tage udgangspunkt i borgernes og virksomhedernes behov og situation – ikke bare på det enkelte fagområde, men på tværs af forvaltninger, kommuner og andre offentlige myndigheder.

- Ved anskaffelser analyserer vi hvilke borgergrupper/virksomheder, der får gavn af systemerne på tværs af forvaltningernes ansvarsområder jf. strategien om SAPA som personoverblik.
- Ved anskaffelser analyserer og beskriver vi de brugerrejser som borgerne og virksomhederne oplever i forbindelse med systemet; samt de arbejdsprocesser i kommunen, der understøtter brugerrejserne.
- Systemer, der er sags- og dokumentbærende, udstiller sags- og dokumentoplysninger til brug på borger.dk (Se din sag) via støttesystemernes sag-, dokument og ydelsesindekser

2: Aalborg Kommunes IT understøtter en effektiv udførelse af kerneopgaverne og al relevant lovgivning

Vores systemer skal understøtte forretningens kerneopgaver. Det er nytteværdien for borgerne og virksomhederne, for medarbejderne og for ledelsen der har forrang frem for teknologi.

Vores systemer skal understøtte en effektiv tilrettelæggelse af arbejdet – ikke bare den enkelte kerneopgave, men for kommunen som helhed. Et system i en afdeling kan medføre effektiviseringsgevinster i en helt anden afdeling eller forvaltning; eller i værste fald – det modsatte.

Tilsvarende skal al relevant lovgivning – persondata, forvaltningslov, arkivlov og sektorlovgivningen - understøttes.

Andre kommuner udfører de samme opgaver som vi gør i Aalborg Kommune. Ofte vil vores kerneopgaver kunne understøttes af fælleskommunale systemer eller af allerede eksisterende standard systemer på markedet.

Det betyder i praksis

- Vi vælger de IT-systemer, der ud fra en funktionel tilgang bedst muligt understøtter forretningens kerneopgaver; men som det samtidig er muligt at indpasse i kommunens IT-arkitektur
- I anskaffelses og driftsomkostningerne (Businesscasen) indregnes omkostningerne ved senere at skulle tilpasse systemet til kommunens IT-arkitektur (den tekniske gæld) i det omfang det ikke er sket ved anskaffelsen
- Ved anskaffelse analyserer vi om der kan realiseres effektivitetsgevinster for kommunen ved at inddrage andre afdelinger og forvaltninger i brugen af systemet
- Vi analyserer om den relevante lovgivning understøttes
- Vi undersøger markedet før vi anskaffer systemer
- Vi foretrækker standardsystemer og fælles kommunale systemer

3: Sikkerhed og fortrolighed er indeholdt i Aalborg Kommunes it-systemer fra starten

Sikkerhed i kommunens løsninger og fortrolighed omkring data er helt afgørende for borgernes og virksomhedernes tillid til Aalborg Kommunes myndighedsudøvelse.

Sikkerhed, fortrolighed og beskyttelse af persondata skal derfor fra starten indbygges i kommunens løsninger. Hvis det er noget der først kommer på senere, vil det ofte være utilstrækkeligt og dyrt.

Det betyder i praksis

- Kravene til IT-sikkerhed, privacy og beskyttelse af data medtages allerede i analysefasen med særligt fokus på persondata
- Anskaffelsesprojekterne inddrager sikkerheds og juridiske ekspertise
- IT-systemerne skal følge de standarder for sikkerhed, der gør det muligt at samarbejde på tværs af offentlige myndigheder og private aktører

- Leverandørerne skal kunne dokumentere systemernes sikkerhed

4: Vi deler og genbruger data

Datadeling og –genbrug er en af de væsentligste forudsætninger for sammenhængende service til borgerne og virksomhederne, for billigere systemer og for effektive arbejdsgange. Vi genindtaster ikke data vi allerede har.

Data skal kunne stilles til rådighed til brug uden for kildesystemet, f. eks. Ledelsesinformation og OpenData. Det sker naturligvis inden for de lovgivningsmæssige rammer.

Det betyder i praksis

- I kontrakterne præciseres, at vi selv ejer vores data, og der stilles krav om at data kan trækkes ud af systemerne ved udskiftning af systemet
- I analysefasen undersøger vi om systemets data findes i andre systemer i kommunen eller om der er andre systemer, der kunne have gavn af vores data – jf. princip 1
Dette gælder på tværs af forvaltninger, men også fælles offentligt og fælles kommunalt
- Vi genbruger data som vi allerede har i kommunen – også i andre forvaltninger
- Vi udstiller data via åbne standard snitflader
- Vi vurderer, om der er behov for at systemerne løbende afleverer data i realtid til f. eks. Ledelsesinformation og OpenData
- Systemerne skal benytte de fælles offentlige autoritative grund og referencedata f. eks. KLe, CPR, BBR via serviceplatformen og datafordeleren – jf. strategien for udfasning af kopiregistre
- Systemer, der er sags- og dokumentbærende, udstiller sags- og dokumentoplysninger via støttesystemernes sag-, dokument- og ydelsesindeks – jf. ESDH strategien
- Vi stiller krav om at data opbygges efter de relevante fælles offentlige og/eller kommunale begrebsmodeller (sprog), der er gældende for de enkelte forretningsobjekter
- Vi registrerer data, datastrømme og dataejer i Dataoverblik

5: Aalborg Kommunens systemer anvender vores fælles autoritative stamdata og brugeradministration i overensstemmelse med rammearkitekturen

En afgørende forudsætning for at kunne integrere systemer og genanvende data er, at systemerne benytter de samme stamdata om organisation, sikkerhed, emneopmærkning (KLe), kontoplan mm. Stamdata skal naturligvis være valide.

Hvis ikke, bliver det svært at udveksle data korrekt og med den rigtige sikkerhed. Organisationsforandringer vil kræve besværlige og dyre tilpasninger i systemerne med stor risiko for fejl til følge.

Vores stamdata og brugeradministration skal følge principperne i rammearkitekturen og i de fælleskommunale støttesystemer og infrastruktur. Dette er en forudsætning for at vi let og billigst muligt kan få de fælleskommunale systemer ind i vort systemlandskab.

Det betyder i praksis

- Vores stamdata og brugeradministration analyseres og bringes i overensstemmelse med rammearkitekturen og andre relevante fælles offentlige standarder. Samtidig tydeliggøres krav til systemadministrative processer og datakvalitet.
- Der skal tages stilling til, hvor kommunens autoritative stamdata er placeret
- I kontrakterne stilles krav om, at stamdata følger specifikationerne i rammearkitekturen f. eks. klassifikation og organisation

- Systemerne skal understøtte sikkerhedsmodellen i den fælleskommunale infrastruktur

6: Vi foretrækker systemer, der er lagdelt og opdelt i komponenter i overensstemmelse med rammearkitekturen

Systemer, der er opbygget som komponenter, er dels lettere at vedligeholde, dels er det lettere at genbruge funktionalitet på tværs af systemer. Opdeling af systemer i komponenter øger mulighed for udskiftning af dele af systemerne og dermed mulighed for konkurrenceudsættelse.

Systemer med en klar lagdeling i f.eks. brugergrænseflade, forretningslogik og datalag sikrer bedre muligheder for tilpasning til f.eks. ny lovgivning.

Det betyder i praksis

- I kontrakterne stilles der krav om at leverandørerne skal redegøre for systemets komponenter og lagdeling
- Systemer, der har implementeret rammearkitekturens byggeblokke, foretrækkes

7: Vi genbruger funktionalitet og benytter de integrationsmønstre, der er foretrukne i rammearkitekturen

Vi genbruger funktionalitet og systemer vi allerede har i kommunen. Dette er med til at billiggøre systemerne, effektivisere arbejdsgangene og sikre korrekt myndighedsudøvelse. Men genbrug af systemer og funktionalitet kræver integrationer mellem forskellige systemer.

Vi foretrækker systemer, der benytte de integrationsmønstre der er foretrukne i rammearkitekturen. Den hændelsesbaserede arkitektur (Event Driven Arkitektur – EDA) foretrækkes for at give løst koblede systemer, men den Service Orienterede Arkitektur (SOA) kan benyttes.

For at kunne genbruge funktionalitet og systemer skal vi vide hvilke systemer vi har i kommunen.

Det betyder i praksis

- Når vi anskaffer og videreudvikler systemer undersøger vi om der er andre systemer, der har den ønskede funktionalitet eller vil kunne få gavn af vores funktionalitet gennem integrationer
Dette gælder på tværs af forvaltninger, men også fælles offentligt og fælles kommunalt
- Vi efterspørger systemer, der benytter de integrationsmønstre, der er foretrukne i rammearkitekturen
- Vi efterspørger systemer, der udnytter fællesoffentlige og -kommunale komponenter, f. eks. Beskedfordeleren, Serviceplatformen, Støttesystemerne, Digital post, NemID, Nemlogin
- Snitflader skal overholde den fællesoffentlige OIO standard
- Ved nyanskaffelser skal leverandørerne redegøre for systemernes snitflader, integrationer og integrationsmønstre

8: Aalborg Kommune systemer er skalerbare og fleksible over for forandringer

Det er sjældent, at IT-systemerne opnår deres fulde anvendelse fra starten. Derfor skal systemerne kunne skaleres – både med hensyn til antal brugere og datamængder, men også på anvendelsesområder.

Stadig stigende forandringshastighed i anvendelse, lovgivning, organisation og medarbejdere imødegås bedst ved at sikre, at systemerne er skalerbare og fleksible.

Det betyder i praksis

- Når et forretningsområde analyseres skal der lægges vægt på at adskille de dele af processerne, som ændrer sig ofte, fra de processer, der sjældent ændre sig.

- For at kunne skalere systemerne og kunne afvikle systemerne skal der foreligge ajourført dokumentation i hele systemets levetid.

9: Aalborg Kommunes systemer er driftsstabile og robuste

Hvis kommunens systemer ikke virker, kan vi ikke udføre vort arbejde.

Systemerne bliver tilsvarende i stigende grad afhængige af data, komponenter og funktionalitet i andre systemer – persondata, KOMBIT's støttesystemer, fælles offentlige komponenter som f. eks. digital post eller NemID. Aalborg Kommunes løsninger skal i videst muligt omfang være robuste for nedbrud i sådanne eksterne data og systemer.

Det betyder i praksis

- I analysefasen foretages en risikovurdering af sandsynligheden og konsekvenserne ved nedbrud i eksterne komponenter
- I kontrakterne stilles der krav om logning og overvågning så tegn på nedbrud opdages tidligt muligt
- Ved fejl i integrationerne skal systemet kunne fortsætte i de dele, der ikke direkte er relateret til det fejlramte system eller komponent
- Det overvejes om det er nødvendigt med replikering af data og funktionalitet i samme driftsmiljø for at reducere konsekvenserne ved nedbrud. Replikering er ikke altid muligt (f. eks. af digital post) og det giver også risiko for uoverensstemmelse mellem systemets data og kilddata (f.eks. persondata). Replikering kan også medføre øgede omkostninger
- Driftsstatus og driftsrapportering skal ske på en ensartet måde for at øge overblikket og driftsstabiliteten. Denne afrapportering skal følge de standarder og metoder, der udvikles fælleskommunalt f. eks. i KOMBIT regi.

10: Aalborg Kommunes systemer understøtter kommunens fælles teknologiske platforme

Aalborg Kommune har gennem mere end 20 år opbygget en fælles teknologisk platform, f. eks. standard Windows pc'er, fælles Office produkter, fælles driftscenter, serverlinje, netværk, fælles koncepter for brugeroprettelse mv

Dette har skabt en robust og stabil, samt billig basisplatform, fordi vi kan udnytte stordriftsfordelene. Dette er et aktiv, der skal beskyttes.

Vores fælles teknologiske platform skal naturligvis hele tiden udvikles sammen med den teknologiske udvikling og sammen med de krav, som systemer og IT-arkitekturen stiller.

Det betyder i praksis

- I kontrakterne stilles krav om at systemerne understøtter kommunens fælles basisplatform, samt at systemerne skal kunne tilpasses udviklingen i kommunens basisplatform
- Kommunens basisplatform skal løbende udvikles og tilpasses såvel til den teknologiske udvikling som til de krav som kommunens IT-arkitektur og systemer stiller hertil.

Leveregler

Levereglerne udspringer af principperne. De handler om hvordan vi vil arbejde med og realisere disse.

Levereglerne beskriver hvordan kommunens samlede IT-organisering skal arbejde med IT-arkitektur. Den samlede IT-organisering omfatter ud over forvaltningernes IT-funktioner også superbrugere og systemejere.

Levereglerne handler om

1. Følg eller forklar
2. Vi benytter principperne til arkitekturscreening og vurdering
3. Vi bidrager til og understøtte rammearkitekturen og det fælles kommunale arkitekturarbejde
4. Vi kommunikerer og fortæller om arkitektur
5. Vi opbygger og vedligeholder vores arkitekturkompetencer
6. Arkitekturarbejdet skal integreres med det vi i øvrigt gør
7. Vi benytter vores fælles kontrakt og kontraktparadigmer
8. Vi registrerer og dokumenter systemer, data og systemadministrative processer
9. Vi prioriterer opgaverne i arkitekturarbejdet
10. Vi reviderer løbende principper, leveregler og organisering

1: Følg eller forklar

Vi følger kommunens arkitekturprincipper og anskaffer systemer, der lever op til disse. Men i praksis er det ikke altid muligt.

I sådanne tilfælde skal der udarbejdes en forklaring: en begrundelse for hvorfor arkitekturprincipperne ikke kan følges, samt hvordan systemet tænkes bragt til at følge arkitekturprincipperne. Denne forklaring sker i form af en arkitekturscreening eller –vurdering – jf. leveregel 2. Afvigelsen opgøres som teknisk gæld.

Teknisk gæld er et begreb, der udtrykker hvor langt en given løsning er fra den optimale løsning. Dermed udtrykker teknisk gæld de omkostninger, der vil kunne komme efterfølgende for at tilpasse løsningen, f. eks. integration til andre systemer, tilpasning til ny lovgivning, genbrug af data, dublerede systemer eller komponenter, forældet basisteknologi mm.

2: Vi benytter principperne til arkitekturscreening og -vurdering

Vi benytter arkitekturprincipperne til screening og vurdering af hvordan systemerne lever op til disse. Screening og vurdering kan opfattes som en struktureret og konsistent sagsbehandling af en systemanskaffelse.

Screening og vurdering gennemføres i to situationer

- 1) **Før** valg af udbudsform og **før** den egentlige kravspecificering – som arkitekturgrundlaget for valg af udbudsform og kravspecificering
- 2) **Ved vurdering af tilbud** – i hvor høj grad lever de tilbudte systemer op til vores arkitekturprincipper

Når vi anskaffer systemer laver vi som hovedregel først en arkitekturscreening. Hvis der er behov kan der også blive udarbejdet en egentlig arkitekturvurdering.

En screening er en struktureret, hurtig og enkel proces, der tager udgangspunkt i arkitekturprincipperne. Formålet med screeningen er enkelt og med brug af få ressourcer at afgøre om et system har så stor

betydning for kommunens samlede systemlandskab og arkitektur, at der er behov for en egentlig arkitekturvurdering. Screeningen foretages efter en fælles tjekliste.

En egentlig arkitekturvurdering gennemføres på systemer, der har stor betydning for kommunens systemlandskab og arkitektur. Vurderingen foretages også efter fælles retningslinjer.

Der skal ikke laves screening af alle systemer. Vi har systemer, der har en så begrænset anvendelse eller en så begrænset indvirkning på andre systemer at det næppe kan betale sig.

Men der skal laves en screening af:

- Systemer, der understøtter forvaltningens centrale kerneopgaver og/eller benyttes af mange brugere
- Systemer, der benyttes i flere forvaltninger
- Systemer, der understøtter data og arbejdsprocesser, der går på tværs af forvaltninger
- Systemer, der indeholder eller benytter persondata
- Systemer, der er sags og dokumentbærende

Undtaget for screening kan være systemer

- Kun benyttes af få personer i én afdeling
- Og som ikke indeholder eller benytter persondata
- Og som ikke er sags- og dokumentbærende og –dannende

3: Vi bidrager til og understøtte rammearkitekturen og det fælles arkitekturarbejde

Væsentlige dele af arkitekturen for vores systemer defineres fællesoffentlig og fælleskommunalt.

De allervæsentligste rammer for Aalborg Kommunes it-systemer udvikles i regi af

- Digitaliseringsrådet i KL f. eks. den fælleskommunale rammearkitektur og arkitekturrapporterne
- KOMBIT f. eks. Støttesystemerne og serviceplatformen
- I samarbejde med staten og regionerne f.eks. MedCom og arbejdsmarkedsområdet

Det er en stor fordel for Aalborg Kommune, fordi 98 kommunernes ensartede behov er lettere for markedet at levere end Aalborg Kommunes særlige behov.

Men det betyder omvendt, at Aalborg Kommune er nødt til aktivt at gå ind i dette arbejde for at sikre at vores behov bliver tilgodeset. Tilsvarende skal vi gå ind i det sektorarbejde der foregår både i regi af KL, Staten og Regionerne.

Vi deler vores viden og erfaringer på tværs af områder og forvaltninger for at sikre sammenhæng og konsistens i vores IT-arkitektur og i vores synspunkter i det eksterne arbejde.

4: Vi kommunikerer og fortæller om IT-arkitektur

Hvis ledere og medarbejdere ikke kender IT-arkitekturen kan de jo heller ikke følge den.

Behovet for nye it-systemer opstår hele tiden og løbende overalt i organisationen. IT-arkitektur handler om at efterspørge og anskaffe systemer, hvor integration, genbrug, sikkerhed m.m. er indtænkt fra starten.

Af den grund er det nødvendigt at der skabes en almen og bred forståelse i Aalborg Kommune for betydningen af IT-arkitektur, så denne slags hensyn ved anskaffelse af IT også medtænkes – og ikke blot økonomi og funktionalitet.

Vi fortæller derfor løbende om hvad arkitektur er, og hvorfor, det er nødvendigt. Vi kommunikerer så IT-arkitektur bliver enkelt og let at forstå.

5: Vi opbygger og vedligeholder vores arkitekturkompetencer

Arkitekturarbejdet er nyt og kræver nye kompetencer.

Vores viden om arkitektur skal styrkes. Der er behov for forståelse viden og kompetencer bredt i organisationen om arkitektur. IT-arkitektur er et område, der løbende udvikler sig.

Men ikke alle skal vide alting, men mange skal kende de generelle principper. Derfor er det nødvendigt, at vi finder en balance mellem generalist- og specialistviden. Samtidig skal det være kendt i organisationen, hvem der ved hvad

6: Arkitekturarbejdet skal integreres med det vi i øvrigt gør

Vi har allerede mange værktøjer og metoder, der skal benyttes i arkitekturarbejdet. Det er f. eks. Systemoverblik, standardkontrakten, standard projektmodellen og business casen.

Vi har også projekter, der har mange arkitekturelementer i sig, f.eks. persondataforordningen og dataoverblik.

Der skal være en gensidig koordinering mellem sådanne projekter og arkitekturarbejdet. Arkitektur må ikke blive en silo – noget som arkitekterne tager sig af.

Derfor skal IT-arkitektur indarbejdes og integreres i vores eksisterende projekter, procedurer og værktøjer

7: Vi benytter vores fælles kontrakt og kontraktparadigmer

Det er ved anskaffelser af IT-systemerne vi lettest og billigst kan få indfriet vores arkitekturkrav.

Standardkontrakten og standardparadigmer er derfor det mest central redskab til at styre vores systemer i den ønskede retning. Vi foretrækker fællesoffentlige eller fælles kommunale standardformuleringer frem for egne formuleringer. Dermed møder leverandørerne de samme krav fra flere kommuner og offentlige myndigheder.

Men standardkontrakten skal naturligvis være ajourført og løbende vedligeholdes og udvikles, f. eks. med standardkrav og formuleringer.

8: Vi registrerer og dokumenterer systemer, data og systemadministrative processer

Kendskab og viden til hvilke systemer, integrationer og data vi har, er en forudsætning for at de kan genbruges.

Derfor er det helt grundlæggende nødvendigt, at vi har en pålidelig registrering og dokumentation af systemer, data og af de systemadministrative arbejdsprocesser. Med systemadministrative processer menes processer som f. eks. brugeradministration, organisationen og sikkerhedsautorisationer.

IT-centret er begyndt at kortlægge og dokumentere arbejdsprocesserne for brugeradministration, sikkerhed og organisation. Dette arbejde skal systematiseres, fortsættes og udvides til andre relevante systemadministrative processer.

9: Vi prioriterer opgaverne i arkitekturarbejdet

Vi sikrer at vi får nytte af arkitekturarbejdet både på kort sigt og på lang sigt.

Opbygningen af arkitekturarbejdet og realiseringen af principperne kommer til at tage tid.

Mange af vore systemer er indkøbt for længe siden og tænkt og opbygget som silosystemer, der er gode til at løse et bestemt områdes særlige opgaver. Det kommer til at tage tid inden alle vore (væsentlige) systemer fungerer inden for kommunens arkitekturprincipper og den fælles kommunale rammearkitektur.

Tilsvarende kommer det til at tage tid at opbygge den nødvendige viden om, forståelse for og styring af arkitekturarbejdet.

Primært skal arkitekturarbejdet drives af behovet og konkrete anledninger f. eks. konkrete projekter. Men vi er også nødt til at prioritere vort arkitekturarbejde.

Prioriteringen tager udgangspunkt i dels 1) hvad er absolut nødvendigt for etableringen og vedligehold af fundamentet for arkitekturarbejdet 2) der skal kunne opnås kortsigtede gevinster uden at det sker på bekostning af de langsigtede gevinster.

10: Vi reviderer løbende principper, leveregler og styringsorganisationen

Arkitekturprincipperne, levereglerne og styringsorganisationen omkring arkitektur er nyt i Aalborg Kommune og vi har sikkert ikke ramt rigtig første gang.

Derfor tager vi med regelmæssige mellemrum arkitekturarbejdet op og vurderer om erfaringerne betyder om principper, leveregler og organisering skal ændres.

Dog revideres principper og leveregler altid i forbindelse med revideringer af digitaliseringsstrategien.

Øvrige arkitekturstrategier

I dette afsnit har vi medtaget de strategier og beslutninger, som også har betydning for vores systemers arkitektur. Alle strategierne er besluttet af IT-gruppen.

Realiseringen og styringen af strategierne er underlagt den styring, der er etableret omkring IT-arkitektur.

SAPA som personoverblik / ESDH strategi

Strategien for SAPA som borgeroverblik indeholder

- At SAPA skal være systemet, som giver overblikket over borgersager i Aalborg Kommune. Sagsbehandlerne overalt i kommunen skal via SAPA have et samlet overblik over borgerens "engagement" med kommunen uanset forvaltning og emne, inden for de lovgivningsmæssige rammer.

Se dokumentnr: [2015-043817-2](#)

Sag- og dokumentstrategien indeholder bl.a.

- Alle sagsbærende systemer har ansvaret for selv at danne, opbevare og arkivere sager og dokumenter. Dette skal enten ske ved at systemet indeholder en sags- og dokumentfunktionalitet, der lever op til relevante standarder; eller ved at systemet integrerer til / benytter kommunens generelle og fælles ESDH system(er).
- Kommunens sags- og dokumentbærende systemer skal anvende komponenterne i den fælleskommunale rammearkitektur og dermed gøre brug af både støttesystemer og serviceplatform. Særligt skal sags- og dokumentbærende systemer aflevere metadata til støttesystemerne: Sags- og dokument- og ydelsesindeks (hvis systemerne håndterer ydelser til borgerne/virksomhederne).

Se dokumentnr: [2015-003135-9](#)

I forlængelse af disse to strategier er der foretaget en foreløbig prioritering og tidsramme for systemer omfattet af disse to strategier. Denne skal dog tilpasses de gældende tidsrammer for monopolbruddet.

Se dokumentnr: [2015-060951-3](#)

Udfasning af kopiregistre

Der er truffet en beslutning om, at vi systematisk omlægger systemernes forsyning af CVR og CPR oplysninger til Serviceplatformen primært i forbindelse med kontraktfornyelser.

Sidste frist for omlægning til Serviceplatformen er udgangen af 2021. Efter denne frist ophører den centrale finansiering af DPR og P-data Online

Se dokumentnr: [2015-057051-5](#)

Sektorstrategier

Foruden interne strategier findes der en række sektorstrategier og sektorarkitekturer, der enten er besluttet fælleskommunalt, men meget ofte også fælles offentligt. Det er de ansvarlige forvaltninger, der sikrer viden om og anvendelsen af disse strategier.

.....